

Musiikilla osallisuutta perusopetukseen

FT Sanna Salminen,

Jyväskylän yliopisto

sanna.p.salminen@jyu.fi

Tiedetään, että...

- Yhteismusisoinnilla voidaan vahvistaa kuulumisen kokemuksia
- Yhteislaulu ja yhteinen rytmittyminen synkronoi kanssamuusikoiden kera: illuusio samanmielisyydestä
- Musiikki on vahva työkalu tunteitten säätelyyn
- Laulamisen kautta opittava hengityksen säätely tukee psyykkistä hyvinvointia
- Musiikki tarjoaa tärkeän väylän oman toimijuuden vahvistumiselle
- Musiikki tarjoaa keinon kulttuuristen erojen muuttamiselle aarraitaksi
- ...

Musiikki voisi olla verraton työkalu koko kouluyhteisön rakentamiseen ja osallisuuden kokemusten synnyttämiseen.

Kuitenkin...

- Laaja pitkittäistutkimus, "Alkuportaatt" (2006-2016), selvitti oppilaiden oppimista, motivaatiota ja ongelmakäyttäytymistä eri konteksteissa varhaiskasvatusajasta perusopetuksen päättämiseen saakka. (Aunola, Nurmi, Lerkkanen et al. 2021).
- Tuloksista kävi ilmi mm. että musiikki on vähiten suosittu aktiviteetti esikouluvaiheessa ja toiseksi vähiten suosittu (uskonnon jälkeen) perusopetuksen ensimmäisen vuoden aikana. (Lerkkanen 2021).

Mikä on heikon motivaation syy?

Self-determination theory (Ryan & Deci, 2017)

- Oppilaat ovat sisäisesti motivoituneita liittymään aktiviteetteihin, joita arvostetaan, mikäli he uskovat omiin kykyihinsä ja saavat emotionaalista tukea
- Motivaation ylläpitämiseksi prosessissa psykologisten perustarpeitten tulisi täytyä: **autonomia, kyvykkyys ja suhteellisuus.**
- Motivaation puuttumiselle on tyypillistä kyvyttömyyden tunne, arvottomuuden tunne ja merkityksettömyyden tunne.

Autonomia

Yksilön kokemus mahdollisuuksistaan vaikuttaa omaan toimintaansa - omistajuus

- Autonomiaa tukee: kiinnostuksen tunne, henkilökohtaisen merkityksen tunne, arvostus
- Autonomiaa vähentää: ulkopuolinen kontrolli (palkkio/rangaistus)

Kyvykkyys/ kompetenssi

Kyvykkyys on uskoa omaan kykyyn onnistua ja kasvaa

- Kyvykkyyden kokemusta tukee: optimaaliset haasteet, selkeät tavoitteet ja rakenteet, positiivinen palaute ja mahdollisuus tukeen

Suhteellisuus

Suhteellisuudella (Relatedness) tarkoitetaan kuulumisen ja yhteyden tunteita

- Suhteellisuutta tukee välittämisen ja arvostuksen osoittaminen

Osallisuuden osatekijät

(Raivio & Karjalainen 2013)

- Valtaisuus
- Toimijuus
- (Luovuus, itseilmaisu)

Kyvykkyy

- Vieraantuminen
- Objektius

Autonomia

HAVING

- Riittävä toimeentulo
- Hyvinvointi
- Turvallisuus
- (Kulttuurinen pääoma)

OSALLISUUS

ACTING

SYRJÄYTYMINEN

BELONGING

- Yhteisyys
- Jäsenyys

Suhteellisuus

- Vetäytyminen
- Osattomuus

- Taloudellinen ja terveydellinen huono-osaisuus
- Turvattomuus

Stage 1: Primary school teacher student's relationship to music

---

- Non-specialist teacher students from two different Finnish Universities
- 115 responses in the end of their music pedagogy studies
- Questionnaire of 83 questions dealing with their musical background, competencies, attitudes, valuations, music experiences during their own school years, meaning of music and musical interests in their lives
- Most of the questions were put in likert-scale
- From open-ended questions 12 dealt with music memories from different school years and one question was about the meanings of music

Tuloksia

- Luokanopettajaopiskelijat arvostivat musiikkia (89%) ja pitivät musiikin opiskelua tärkeänä (97%)
- Kuitenkin, heidän kokemuksensa omasta kyvykkyydestään oli merkittävästi matalampi (38,3% heikot soittotaidot, 40,8% heikot laulutaidot), vaikka kaikki olivat saaneet musiikinopetusta opintojensa osana.
- Heikko kyvykkyyden kokemus korreloi heikon arvostuksen kanssa
- Opiskelijoiden omat alakoulumusiikkimuistot käsittelivät:
  - Autonomiamia (27% negat., 19% posit.)
  - Kyvykkyyttä (11% negat., 18% posit.)
  - Suhteellisuutta (12% negat. 27% posit.)

LuonMus

Luokanopettaja – Musiikinopettaja

VISIO

Alakouluihin saadaan LuoMus-opettajia, jotka liittävät musiikin pedagogiikan osaamisensa koulun tiimeihin, jotka rakentavat yhteisöllistä, luovaa ja vuorovaikutustaitoista toimintakulttuuria.

Musiikin osaaminen koulussa voidaan valjastaa monialaisesti työkaluksi myös esimerkiksi kielen oppimisen, mediakasvatuksen, kulttuurikasvatuksen, liikuntakasvatuksen, historian ja maantiedon opetuksen, katsomusaineitten... käyttöön.

Lasten kouluviihtyvyys ja hyvinvointi paranevat. Musiikista saadaan tunnetyöskentelyväline lasten yhteiseen käyttöön. Musiikki silloittaa yhteenkuuluvuutta erilaisten rajojen yli.